

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
RESMÎ GAZETE
EK III
TEBLİĞ VE İLANLAR

Sayı : 211

16 Ekim, 2024

Sayı : 869

TÜKETİCİLERİ KORUMA YASASI
(40/2003 ve 55/2010 Sayılı Yasalar)

Madde 19 Altında Tüzük

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, Tüketicileri Koruma Yasası'nın 19'uncu maddesinin (3)'üncü fıkrasının kendisine verdiği yetkiyi kullanarak aşağıdaki Tüzüğü yapar:

Kısa İsim 1. Bu Tüzük, Mal ve Hizmetlerin Etiket, Tarife ve Fiyat Listeleri Tüzüğü olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM
Genel Kurallar

Tefsir 2. Bu Tüzükte metin başka türlü gerektirmedikçe;
“Bakan”, Ticaret Dairesinin bağlı olduğu Bakanlığın Bakanını anlatır.
“Bakanlık”, Ticaret Dairesinin bağlı olduğu Bakanlığı anlatır.
“Birim Fiyatı”; bir malın teamül, ticari, örf ve adet ile alışılmış satış usul ve şekillerine göre adet, uzunluk, ağırlık, alan veya hacim ölçütlerinden biriyle ifade edilen KDV ve diğer vergiler dahil bedelini anlatır.
“Dökme Satış”, malların önceden ambalajlanmadan satılması ve istenen miktarın tüketici tarafından belirlenmesini anlatır.
“Gerektiğinde kullanım bilgisi ve/veya muhafaza şartları”; tüketim öncesi bir işlem gerektiren durumlarda gıdanın doğru kullanımını sağlamak için gerekli hazırlama bilgisi etiket üzerinde yer alması, gıda maddesinin son tüketim tarihi veya raf ömrünün yanısıra özel muhafaza şartlarını gerektiriyorsa bu şartların etiket üzerinde belirtilmesini anlatır.
“Gıda maddesinin adı”; ticari unvan, marka veya farazi ad olmayan, gıda maddesinin adı veya böyle bir adın olmaması halinde, ürünün gerçek doğası hakkında yeterli ve doğru bilgiyi tüketiciye sunan açıklayıcı tanımı anlatır.
“Etiket”, Bir malın üretim yeri, cinsi, satış fiyatı hakkında tüketicileri bilgilendirmek ve aydınlatmak üzere kullanılan çeşitli boyut ve şekillerdeki etiketi anlatır.
“Firmanın adı, adresi, üretildiği yer”; imalatçı veya ambalajlayıcı veya ithalatçı veya ihracatçı veya dağıtıcı firmanın ticari ünvanı, açık adresi, tescil markası ve üretim yerini anlatır.
“İçindekiler”; gıda maddesinin üretiminde veya hazırlanmasında kullanılan hammadde ve gıda katkı maddelerinin etiket üzerinde üretim sırasında kullanıldıkları miktara göre azalan oranlarda belirtilmesidir.
“İndirimli Satışlar”; mevsim değişimleri, mal stoklarının eritilmesi, ticari faaliyetlerin tasfiyesi, işyeri değişikliği veya benzeri nedenlerle belirli indirim miktarı veya oranı ile yapılan satışları anlatır.
“Malın Üretim Yeri”; malın üretildiği yeri veya ithal mallarda, malın üretildiği ülkeyi anlatır.

“Net miktarı”; sıvı gıda maddelerinde hacim olarak, katı gıda maddelerinde ağırlık veya tane ile satılanlarda adet olarak, yarı katı gıda maddelerinde ağırlık veya hacim olarak belirtilmesini, sıvı ile birlikte hazırlanan katı gıda maddelerinin süzme ağırlığının verilmesini anlatır.

“Satış fiyatı”; bir malın veya hizmetin satışa sunulduğu şekliyle taşıdığı, KDV ve diğer vergiler dahil nihai bedelini anlatır.

“Tarife ve Fiyat Listesi”, mal ve hizmetin satış fiyatı hakkında tüketicileri bilgilendirmek ve aydınlatmak üzere kullanılan listeyi anlatır.

“Tüketici” bir mal veya hizmeti ticari veya mesleki amaçlar dışında özel amaçlarla satın alarak nihai olarak kullanan veya tüketen gerçek veya tüzel kişiyi anlatır.

“Üretim tarihi, son tüketim tarihi veya raf ömrü”; gıda maddesinin üretildiği tarihi, son tüketim tarihi veya raf ömrünün; üç aydan kısa ise, gün ve ay; üç ile on sekiz ay arasında ise ay ve yıl; on sekiz aydan uzun ise yıl olarak belirtilmesini anlatır.

“Yasa”, Tüketicileri Koruma Yasasını anlatır.

Bu Tüzükte kullanılan ve Yasada tanımlanan diğer herhangi bir sözcük, tanım veya deyim, metin başka türlü gerektirmedikçe sözkonusu Yasada ona verilen anlamı taşır.

40/2003
55/2010

Amaç

3. Bu Tüzüğün amacı, ticaret konusu olan ve perakende olarak satışa arz edilen mal ve hizmetlerin, etiket ve tarife fiyatlarını gösteren listelerin şekli ve içeriğine ilişkin kuralları düzenlemektir.

Kapsam

4. Bu Tüzük, ticaret konusu olan ve perakende olarak satışa arz edilen mal ve hizmetlerin, etiket ve tarife fiyatlarını gösteren listelerin şekli ve içeriğine ilişkin kuralları düzenler.

İKİNCİ KISIM

Etiket ve Tarife Listelerinin Şekline ve İçeriğine İlişkin Kurallar

Etiket Koyma
Zorunluluğu

5. (1) Ticaret konusu olan ve perakente satışa arz edilen malların ambalajlarının ya da kaplarının üzerine kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde etiket konulması, etiket konulması mümkün olmayan hallerde ise, aynı bilgileri kapsayan listelerin görülebilecek ve kolaylıkla okunabilecek şekilde uygun yerlere asılması veya konulması zorunludur. Etiket ve listelerde bulunması zorunlu hususlar aşağıda gösterilmiştir:

- (A) Malın üretim yeri,
- (B) Malın ayırıcı özelliği,
- (C) Malın tüm vergiler dahil satış fiyatı.

Ayrıca gıda maddelerinin etiketlenmesinde:

- (Ç) Gıda maddesinin etiket bilgileri tam ve doğru olarak ifade edilir.
- (D) Gıda maddesinin etiketi, sahte, yanıltıcı veya gıda hakkında hatalı bir izlenim yaratacak, tüketiciyi yanıltacak resim, şekil ve benzerlerini içermez.
- (E) Tüm yazılar, silinmez karakterde, okunabilir renk ve boyutta olmalı, ambalaja sağlam bir şekilde basılmış, yapıştırılmış veya tutturulmuş olur.

- (F) Özel beslenme amaçlı gıdalar dahil herhangi bir gıda maddesinin etiketinde, o gıda maddesinin hastalıkları önleme, iyileştirme ve tedavi etme özelliği olduğunu bildiren veya ima eden ifadeler yer almaz.
- (G) Beslenme yönünden etiketleme özel beslenme amaçlı gıdaların ve bileşiminde farklılık yapıldığı beyan edilen gıdaların etiketlenmesinde mecburi olup, diğer gıda maddelerinde ihtiyaridir.
- (Ğ) Enerji ve yağ değerlerinde sağlanan en az %25'lik azalmalar etiket üzerinde 'azaltılmış' veya eşdeğerli bir kelimeyle ifade edilir.
- (H) Gıda maddesinin etiketinde, gıda maddesinin adı, içindekiler, net miktarı, firmanın adı adresi ve üretildiği yer ve üretim tarihi, son tüketim tarihi ile raf ömrü yazılır.
Gıda maddesinin bileşiminde tatlandırıcı var ise "İçinde tatlandırıcı vardır" ifadesi, gıda maddesine %10 veya daha fazla poliol eklenmiş ise "Aşırı tüketimi laksatif etkiye neden olabilir" ifadesi, kullanılan tatlandırıcı içerisinde aspartam var ise "Fenil alanın İçerir" ifadesi yer almalıdır. Hacim olarak %1.2 den fazla alkol içeren içkilerde alkol derecesi ambalaj üzerinde tüketici tarafından kolaylıkla görülebilecek şekilde yer alır.
- (I) Parti numarası ve/veya seri numarası konulur.
- (İ) Gerektiğinde kullanım bilgisi ve/veya muhafaza şartları bulunur.
- (J) Orijin ülke yazılır.
- (K) Dış ambalajların etiketlenmesinde;
(a) Gıda maddesinin adı,
(b) Gıda maddesinin son tüketim tarihi veya raf ömrü,
(c) Firmanın adı,
(ç) Parti ve/veya seri numarası varsa kod numarası,
(d) İçindeki iç ambalaj adedi yazılır.
(e) İç ambalaj üzerindeki bilgiler dış ambalajdan görülebildiğinde dış ambalaj üzerine yazılmayabilir.
- (L) Dağıtım ambalajının etiketlenmesinde;
(a) Gıda maddesinin adı,
(b) Brüt ağırlığı,
(c) İçerdiği ambalaj adedi yer alır.

- (M) Dökme gıdalarda; Fıçı birası, alkolsüz aromalı içecekler, şekerlemeler, teneke hellim veya peyniri, yaş meyve ve sebzeler gibi dökme olarak satışa sunulan gıda maddelerinin tüketim veya satış yerlerine sevk edilmesinde gıda maddelerinin adı, üretici firmanın adı, adresi, üretim yeri, parti ve/veya seri numarası ile ilgili bilgileri içeren etiketler tüketicinin göreceği yerde bulundurulmalı veya gıda maddesi ile birlikte tüketicie sunulmalıdır.
- (2) İthal edilmiş mallara ait etiketlerde; malın üretildiği ülke isminin veya "ithal", "ithal malı", "yabancı" gibi malın ithal edildiğini gösterir bir ibarenin kullanılması zorunludur. Etiketle bu tür bir ibarenin yer almaması ya da "yerli", "yerli malı" gibi ibarelerin kullanılması, o malın yurt içinde üretildiğini gösterir.
- (3) Üreticiler veya satıcılar tarafından yapılarak; cam, naylon, karton, kağıt ve bunlara benzer maddelerden oluşan kutu, kova, şişe, kavanoz, poşet, torba ve benzeri ambalajlar içinde satılan her türlü gıda, yiyecek, içecek ve temizlik maddelerinin etiketlerinde; net ağırlıklarının veya hacimlerinin satış fiyatları ile birim fiyatlarının aynı boyut ve renkte görülebilir ve okunabilir şekilde yazılması zorunludur.
6. (1) Üzerinde veya ambalajında, etikette aranılan hususlar basılı olarak açıkça yazılı bulunan mallarla, kitap, dergi ve gazete gibi üzerinde fiyatı belirtilmiş olan mallarda ve artırma suretiyle veya özel yasalarına göre satışı yapılan mallarda etiket ve liste koyma zorunluluğu yoktur.
- (2) Satış fiyatı ulusal veya uluslararası borsa veya benzeri kurum veya kuruluşlarca veya ticarî örf ve adetlere göre belirlenen ve uygulanan kıymetli taş veya madenlerden yapılmış mallarda da etiket ve liste koyma zorunluluğu bulunmamakla birlikte bu malların cinslerine göre birim satış fiyatları; bu Tüzüğün 9'uncu maddesindeki esaslara aykırı olmamak üzere, satışa arz edildikleri işyerinin uygun bir yerinde görülebilir ve okunabilir bir şekilde gösterilir. Bu satış fiyatlarına işçilik bedelinin dahil olup olmadığı ayrıca ve açıkça belirtilir.
7. Perakende olarak satışa arz edilen mallara konulması zorunlu olan etiketler, malın niteliğine, malın satışa sunulduğu yerin büyüklüğüne, ticarî usul ve adetlere göre malın veya aynı nitelikteki mal gruplarının veya rafların üzerine konulmak, dikilmek, zımbalamak, yapıştırılmak bunlara herhangi bir bağ ile tutturulmak veya asılmak suretiyle kullanılır.
- Ancak Vergi Usul Yasası'nın 116'ncı maddesi uyarınca bilanço esasına göre defter tutan işletme, perakende olarak satışa arz ettiği ve Bakanlığın resmi internet sitesinde yayınlacağı malların fiyat etiketini, dijital veya elektronik etiket ile teşhir eder ve satışa sunar. Bu zorunluğa tabi işletmeler, bu Tüzüğün 15'inci maddesine göre Bakanlıkça çevrimiçi olacak şekilde elektronik etiket sistemi kurulumunu yapmakla yükümlüdürler.

Etiket
Zorunluluğu
Olmayan
Mallar

Etiketin
Konuluş
Biçimi ve Yeri
27/1977
13/1980
24/2015
50/2017

- Etiketlerin ve Listelerin Biçim ve Kapsamı
8. (1) Etiketlerin ve listelerin kare, dikdörtgen, daire ve benzeri geometrik bir şekilde olması gerekir. Bunların kolaylıkla görülebilir boyutlarda, üzerindeki rakam ve harflerin okunabilir, düzgün, eksiksiz, gerçeğe uygun, yeterli büyüklükte ve başka rakam, kelime işaretlerle karışıklığa sebep vermeyecek görünüşte olması, yanıltıcı ve aldatıcı bilgiler içermemesi zorunludur. Etiketlerin tüketiciler tarafından kolaylıkla görülebilecek ve hangi mala ait olduğu açıkça belli olacak şekilde konulması gerekir.
- (2) Bakanlık, bu Tüzük kurallarına uyun olarak, resmi internet sitesinde yayımlayacağı genelge ile elektronik etiketin teknik özelliklerini ve şeklini düzenleyip ilan eder.
- Satış Fiyatına İlişkin Genel Kurallar
9. (1) Etiket, fiyat listesi, tarifeler veya bu Tüzükte yazılı diğer araçlarla tüketicinin bilgisine sunulan fiyat, peşin ve KDV ve diğer tüm vergiler dahil satış fiyatıdır. Satış fiyatı ve birim fiyatı kolay anlaşılır, net ve okunur şekilde olur.
- (2) Malın ve hizmetin satış fiyatı “Türk Lirası” veya “TL” olarak belirtilir.
- (3) Fiyat ilgili ölçüm birimi cinsinden ve eğer ölçüm birimi farklı ise ambalaj başına veya tek bir birim için belirtilir. Satış fiyatı ve birim fiyatı şunları içerir:
- (A) Katma değer vergisi (KDV) ve diğer bütün ilave vergiler ve ücretler; ve
- (B) Bu malın ve hizmetin satılması veya ticaret yapan kişi tarafından sunulması gereken durumda tüketicinin ilave olarak ödemekle yükümlü olduğu bütün malların ve hizmetlerin fiyatı.
- (4) Bir malın veya hizmetin miktar, sayı, ebat ve benzeri farklı birimlerden satışı yapıldığı takdirde, her birime uygulanan fiyatlar etiketlerde, tarife ve fiyat listelerinde ayrı ayrı gösterilir.
- Mallarda Fiyat Belirtilmesi
10. (1) Satıcı malın fiyatını mala yakın ve hemen açıkça görünecek şekilde yerleştirir. Bu fiyat ile kasa fiyatı arasında fark olması durumunda tüketici lehine olan fiyat uygulanır.
- (2) Kataloglarda yer alan malların satış fiyatları malın resminin veya açıklamasının hemen yanında belirtilir.
- (3) Malın satış fiyatının, ayrı parçaların satış fiyatlarından oluşması durumunda, satış fiyatı toplamı net ve okunur şekilde nihai fiyat olarak belirtilir.
- (4) Satıcı sunulan bütün malların satış fiyatını ve birim fiyatını birlikte etiketler, fiyat listeleri, bildirimler veya uygun olan başka bir şekilde belirtmeye mecburdur. Eğer malın yapısı etiketleme yapmaya izin veriyor ise, satış fiyatı etikette belirtilebilir.
- (5) Aşağıdakilerin satış fiyatı belirtilmez:
- (A) Servis uygulamalarında kullanılan ürünler.
- (B) İhalelerde ve/veya açık artırmalarda satılan ürünler.
- (C) Antikalar ve sanat çalışmaları
- (6) Eğer satış fiyatı ile aynı ise birim fiyat belirtilmez. Malların satış fiyatını belirten her türlü reklamda birim fiyat da belirtilmelidir.

- (7) Malların ambalajlı olarak satılması durumunda, ilgili paketteki miktarın fiyatı ve birim fiyatı ambalajda belirtilir. Buna imkan olmaması durumunda, mala en yakın yerde fiyat bildirimini yapılır.
- (8) Önceden ambalajlanmış malların olması durumunda, belirtilen satış fiyatı ve birim fiyatta malın net ağırlığı belirtilir.
- (9) Satıcılar, malları tek bir pakette sattığı zaman sadece satış fiyatını belirtebilir.
- (10) Dökme satılan mallar için sadece birim fiyat belirtilir.

Hizmetlerde
Fiyat
Belirtilmesi

11. (1) Tüketicilere hizmet sunan satıcılar, sunulan hizmetlerin satış fiyatını bir tarife ve fiyat listesi halinde önceden belirtecek ve görünür bir yerde tutacaktır. Sunulan hizmetin miktarı nedeniyle fiyat listesinin yerleştirilmesi uygun değilse, fiyat listesi kitapçık şeklinde sunulur. Böylece fiyat listesi, servis öncesinde her tüketiciye ulaştırılır.
- (2) Hizmetin şirket tesisleri dışında sunulması durumunda satıcı tüketiciyi hizmet fiyatı konusunda bilgilendirir. Hizmetin şirket tesislerinde sunulması durumunda, satıcı fiyatı okunaklı bir şekilde ve bina dışından okunacak şekilde belirtir.
- (3) Şirket tesisi içinde aynı hizmet için farklı fiyat belirtmek yasaktır.

Tarife ve Fiyat
Listelerinin
Biçim ve
Kapsamı

12. Tarife ve fiyatları, meslek kuruluşları veya mevzuatına göre bu konuda yetkili bulunan kurum ya da kuruluşlarca belirlenen mal ve hizmetlere ilişkin, tarife ve fiyat listelerini içeren belge, levha, pano ve benzerleri, bu Tüzük kurallarına aykırı olmamak kaydıyla bu kurum ve kuruluşlarca belirli tip ve ebatla hazırlanabilir.

İndirimli
Satışlar

13. Fiyat indirimine giren mal ve hizmetlerin etiket, tarife ve fiyat listelerinde, bu Tüzüğe göre yer alması gereken hususlara ek olarak, indirimli satış fiyatının; bu Tüzük kurallarına aykırı olmamak üzere malın indirimden önceki satış fiyatıyla birlikte ayrıca gösterilmesi ve indirimin yapılma nedeninin belirtilmesi zorunludur. Lokanta ve bunun gibi yerlerde bu zorunluluk aranmaz.

Toptan ve
Perakende
Satışların
Birlikte
Yapıldığı
Durumlar

14. Toptan ve perakende satışların birlikte yapıldığı yerlerde, perakende satışlar için bu Tüzük kuralları uygulanır.

Elektronik
Etikette
Otomasyon
Sistemi
Kurulumu

15. (1) Bu Tüzüğün 7'nci maddesinin koşul bendi uyarınca elektronik etiket koymak zorunda olan satış yerleri, etiket fiyatlarının Bakanlık tarafından elektronik ortamda izlenebilmesine yönelik teknolojik yöntemleri de içeren elektronik etiket otomasyon sistemi kurar ve uygular. Elektronik etiket otomasyon sistemi, denetime açık, bu Tüzüğün 8'inci maddesindeki teknik özelliklere ve aşağıdaki kurallara uygun olmak zorundadır:

- (A) Bakanlık tarafından belirlenen sistem aracılığıyla gerekli elektronik verileri sağlar.
 - (B) Bakanlığın gerektiği ölçüde erişimine imkan sağlayan, uzaktan erişim sistemini kurar.
 - (C) Sistem aracılığıyla göndermesi gereken bildirimleri iletir.
 - (Ç) Elektronik etiket otomasyon sistemi kapsamında elde edilen verilerden faydalanarak Bakanlığın ayrıca talep edeceği her türlü bilgi, belge ve raporları sunar.
 - (D) Elektronik etiket otomasyon sistemindeki aykırılıkları tespit etmeye yönelik uyarı sistemini kurar.
 - (E) Elektronik otomasyon sisteminin kurulması gereken yerlerde (tadilat dışında kalan her yerde) elektronik etiket otomasyon sisteminin çevrim içi olmasını ve denetim sistemi kapsamında veri kaybı oluşmamasını sağlar.
 - (F) Elektronik etiket otomasyon sisteminde oluşan arızaları, ilk arızanın meydana geliş tarihinden itibaren en geç on gün içerisinde giderir.
 - (G) Denetim sistemi kapsamında yer alan elektronik verilerde değişiklik yapamaz.
- (2) Bakanlık elektronik etiket otomasyon sisteminde elde ettiği ticari sır niteliğindeki bilgilerin güvenliğinden ve gizliliğinden sorumludur.

ÜÇÜNCÜ KISIM Denetim

- Denetim
16. (1) Bakan tarafından, Kalite ve Fiyat Denetim Memuru olarak atanan memurlar ile Belediyelerden görevlendirilen personel; mağaza, dükkan, ticarethane gibi her türlü mal satılan veya hizmet sunulan yerlerde, Yasa'nın 19'uncu maddesi ve bu Tüzüğün uygulanması ile ilgili olarak denetleme yapmaya ayrı ayrı veya birlikte görevli ve yetkilidirler.
- (2) Yapılan denetimlerde bu Tüzüğe aykırı hareket edenlerin tespiti halinde Yasanın 19'uncu, 30'uncu ve 31'inci maddelerindeki ceza kuralları uygulanır.
- (3) Yetkili ve görevli kişi ve kuruluşlara her türlü bilgi ve belgelerin doğru olarak ve istendiği zaman gösterilmesi, aslı veya onaylı kopyalarının verilmesi zorunludur.

DÖRDÜNCÜ KISIM Son Kurallar

- Yürürlükten Kaldırma
20.4.2005
R.G.59
EK III
A.E.205
17. Bu Tüzüğün yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak "Etiket, Tarife ve Fiyat Listeleri Tüzüğü" yapılan işlemlere halel gelmeksizin yürürlükten kaldırılır.
- Yürütme Yetkisi
18. Bu Tüzük, ticaret işleri ile ilgili Bakanlık tarafından yürütülür.
- Yürürlüğe Giriş
19. Bu Tüzüğün 7'nci maddesinin koşul bendi ve 15'inci madde kuralları 01.01.2025 tarihinden başlayarak, diğer madde kuralları, Tüzüğün Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.